

**РЕШЕНИЕ № 3013/4.03.2013 Г.
ПО АДМ. Д. № 9789/2012 Г., VII ОТД. НА ВАС**

Чл. 193, ал. 1 АПК

Върховният административен съд на Република България – VII отделение, в съдебно заседание на пети февруари две хиляди и тринадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВАНЯ АНЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ: ПАВЛИНА НАЙДЕНОВА
 ЛОЗАН ПАНОВ

при секретар Анелия Станкова и с участието на прокурора Иво Игнатов изслуша докладваното от председателя по адм. д. № 9789/2012.

Производството е по реда на чл. 185 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на адвокат Х. Г. Г. – Софийска адвокатска колегия, срещу чл. 123 от Правилника за администрацията в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища, издаден от Висшия съдебен съвет, обн., ДВ, бр. 66 от 18.08.2009 г. (ПАРОВАС/Правилника).

Жалбоподателят поддържа оплаквания за нищожност на атакуваната подзаконна норма с твърдения, че същата противоречи на чл. 17, ал. 3 от Конституцията на Република България (КРБ), както и на друг текст от същия правилник – чл. 115, ал. 2. Сочи, че с разпоредбата, чиято валидност оспорва, се създава първична уредба на правомощия на съда, каквито не са предвидени нито в ЗСВ, нито в процесуалните закони – ГПК, АПК, НПК. Моли за отмяна на разпоредбата в цялост, алтернативно – само в частта ѝ „гаранция или“.

Ответникът – Висш съдебен съвет (ВСС/Съветът), чрез процесуалния му представител оспорва жалбата в депозирано писмено становище, като счита същата за недопустима. Моли за присъждане на разноски.

Представителят на Върховната административна прокуратура дава заключение за основателност на жалбата. Счита, че процесният правилник е валиден акт, приет от ВСС в съответствие с делегираната му от закона компетентност съгласно чл. 342, ал. 1 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) във връзка с чл. 76, ал. 1 АПК и чл. 12 от Закона за нормативните актове (ЗНА). Развива съображения за наличие на основания за отмяна на оспорената разпоредба на чл. 123 ПАРОВАС поради несъответствието ѝ с Конституцията и с други актове от по-висока степен.

Върховният административен съд, в настоящия състав на VII отделение, приема жалбата за процесуално допустима. По този въпрос е постановено окончателно определение № 14207 от 13.11.2012 г. по адм. д. № 12622/2012 г. на петчленен състав на Върховния административен съд, което по силата на чл. 224 във връзка с чл. 236 АПК е задължително за настоящия тричленен състав.

За да се произнесе по съществуто ѝ, съдът съобрази следното.

Оспорената разпоредба на чл. 123 ПАРОВАС предвижда, че при служебно издаване на изпълнителен лист срещу лице, в полза на което има към делото гаранция или лична сума, се извършва прихващане с разпореждане и се издава изпълнителен лист само за разликата между дължимата и наличната сума. Прихванатата сума се внася в бюджета на съдебната власт. Когато присъдената сума е по-малка от гаранцията, разликата се освобождава с отбелязване върху гърба на банковото удостоверение.

Правилникът, в който се съдържа атакуваният текст, е приет на основание чл. 342, ал. 1 ЗСВ, по силата на който Висшият съдебен съвет приема правилници за администрацията на органите на съдебната власт. Видно от очертавания в чл. 342, ал. 2 ЗСВ обхват на законово делегираното на ВСС правомощие, с правилниците се определят звената на администрацията, функционалните им характеристики, организацията на работата в администрацията на органите на съдебната власт, длъжностното разписание, типовите длъжностни характеристики на съдебните служители, редът за провеждане на конкурс, условията за несъвместимост за съдебен служител и органите по назначаването им. Следователно по своята правна същност и съдържание правилникът има характер на вътрешноустойствени правила, касаещи администрацията на органи на съдебната власт и организацията на тяхната работа. ВСС като конституционно създаден, специфичен колективен административен орган на съдебната власт, чиято основна цел е да осигурява независимостта ѝ, има точно определени административни и организационни правомощия, които включват и издаването на вътрешни актове от категорията на процесния. Разглежданият подзаконов акт съдържа правила от устройствен и организационно-технически характер и има за предмет на уредба функциите и организацията на работа на отделните звена от администрацията, подпомагаща правосъдните органи. От цялостния прочит на разпоредбите от глава 16, раздел 3 ПАРОВАС, където систематично е включена обжалваната норма, е видно, че същите регламентират организацията на администрацията на районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища и вътрешния ред на тяхната дейност, и по-конкретно – визират задължения на съдебното деловодство, свързани с обезпечаване и подпомагане дейността на съдилищата. Изводът, че приеманите от ВСС правилници представляват вътрешни правила, се подкрепя и от решение № 10/15.11.2011 г. по к. д. № 6/2011 г. на Конституционния съд на Република България, който се е произнесъл в този смисъл. Ето защо с оглед пре-

доставената му от закона компетентност да приема правилници, характеризиращи се като актове от вътрешнослужебно естество, настоящият състав намира, че обжалваната разпоредба не е нищожна.

Налице са обаче основанията на чл. 146, т. 4 и 5 АПК, обуславящи отмяната ѝ като незаконосъобразна.

Разпоредбата на чл. 123 ПАРОВАС, която е с вътрешнослужебен характер, с оглед предвиденото в нея служебно прихващане на суми във връзка с процедурата по издаване на изпълнителен лист засяга права и законни интереси на гражданите или юридическите лица, които попадат в хипотезата ѝ.

Съгласно чл. 15, ал. 1 ЗНА нормативният акт следва да съответства на Конституцията и на другите нормативни актове от по-висока степен, а видно от ал. 3 на същата норма, ако постановление, правилник, наредба или инструкция противоречат на нормативен акт от по-висока степен, правораздавателните органи прилагат по-високия по степен акт.

Общо правило във всички процесуални закони, прилагани от правосъдните органи, е, че за присъдените по делото разноски се издава изпълнителен лист от първоинстанционния съд. Текстът на чл. 115, ал. 2 от правилника, на който се позовава жалбоподателят, възпроизвежда чл. 416, ал. 4 НПК – когато с присъдата е наложена глоба или са присъдени в полза на държавата обезщетения, съдебни разноски и такси, съдът издава изпълнителен лист и го изпраща на съответния орган за изпълнение. При всички случаи съдържанието на изпълнителния лист следва изцяло да кореспондира на съответния осъдителен диспозитив на съдебния акт, независимо дали е за обезщетение, разноски или други суми, присъдени в полза на една страна срещу друга, като това важи и за случаите на служебно издаване на такъв. От анализа на процесуалните норми в НПК, ГПК, АПК и ДОПК е видно, че служебно прихващане на суми при издаване на изпълнителен лист не е предвидено. Внасянето от страната, срещу която се издава изпълнителният лист, на гаранция, лична сума, обезпечение и др. е въз основа на конкретно правно основание за изпълнение на определените в закона предназначение и функции и се освобождава или се задържа при предвидените в закона условия и ред – арг. от чл. 61 и 66 НПК. Дължимите суми, за които се издава изпълнителният лист, също се реализират по предвидения в процесуалните закони ред и способи в рамките на изпълнителното производство. Поради това служебно прихващане на тези суми по почин на съда с негово разпореждане и издаване на изпълнителен лист само за разликата между дължимата и наличната сума е недопустимо и в противоречие с установения правен ред, респ. влиза в колизия с един от основните принципи на правната държава – принципа за законност. Същият извод важи и по отношение на регламентираното в чл. 123, изр. 2 от правилника правило, че ако присъдената сума е по-малка от гаранцията, се освобождава само разликата. При наличие на изрична законодателна уредба на изпълнителния процес във връзка със

събирането на вземания и при отсъствие на законова възможност за служебно прихващане на следващите се от осъдителен съдебен акт дължими суми с налични суми по делото в полза на осъдената страна разпоредбата на чл. 123 ПАРОВАС в нейната цялост се явява незаконосъобразна поради противоречие с материалния закон и като такава следва да се отмени.

В заключение съдът счита за необходимо да отбележи, че влязлото в сила решение № 500/16.01.2006 г., постановено по адм. д. № 5722/2005 г., касае текста на чл. 91 от отменения Правилник за съдебната администрация в районните, окръжните, военните и апелативните съдилища, издаден от министъра на правосъдието на Република България (обн., ДВ, бр. 95 от 26.10.2004 г., отм., ДВ, бр. 9/29.01.2008 г.), поради което хипотезата на чл. 177, ал. 3 във вр. с чл. 196 АПК е неприложима.

Водим от изложеното и на основание чл. 193, ал. 1 АПК, Върховният административен съд, VII отделение,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ разпоредбата на чл. 123 от Правилника за администрацията в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища, приет от Висшия съдебен съвет, обн., ДВ, бр. 66 от 18.08.2009 г.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред петчленен състав на Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните.